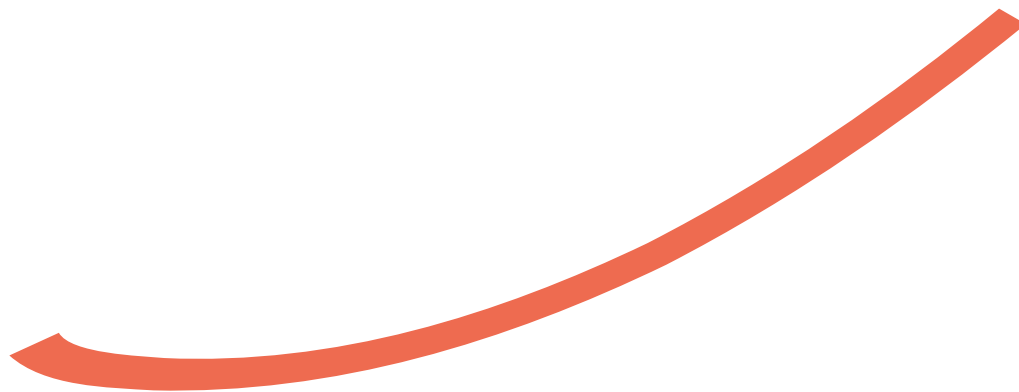

Francesco Tonucci

Pedagog, personatge vital, d'un entusiasme desbordant, d'una gran senzillesa, un científic de l'aprenentatge, un artista i sobretot un educador amb majúscules que contribueix de forma significativa a dignificar la professió de pedagog.

MONTSERRAT ALGUACIL DE NICOLÁS

Col·legiada núm. 55

Barcelona, desembre 2012

El passat 25 d'octubre d'aquest any 2012, va tornar a Barcelona el famós pedagog italià Francesco Tonucci i he pensat en retre'l un petit homenatge des d'aquesta tribuna del "Parlem de Pedagogia". Per quin motiu? Doncs perquè com diu la famosa cançó: S'ho mereix, s'ho mereix. En la meva opinió, Francesco Tonucci, és un personatge vital, d'un entusiasme desbordant, d'una gran senzillesa, un científic de l'aprenentatge, un artista i sobretot un educador amb majúscules que contribueix de forma significativa a dignificar la professió de pedagog.

Es difícil definir a Francesco Tonucci o Frato, el sobrenom que utilitza per signar els seus dibuixos, es tracta d'un pedagog, d'un científic estudiós de l'aprenentatge infantil, d'un crític educatiu i d'un dibuixant, que té una obra dedicada essencialment a evidenciar les febleses de l'escola tradicional, però Tonucci no es queda aquí, no es limita a plasmar de forma lúcida a través d'uns dibuixos carregats de tendresa i d'una prosa directa la decadència d'un model escolar obsolet i al marge de les necessitats reals dels infants, sinó que proposa, projecta nous models educatius, que a més incorporen la novetat de què se centren no únicament a l'escola sinó que s'obren al barri i al municipi sencers. Tota la comunitat ha de vetllar per a què els infants rebin l'educació més significativa i escaient, fem realitat a Europa la dita popular africana: "Es necessari tot un poble per a educar a un infant". Si, efectivament, el projecte "ciutat dels infants" neix a Fano (Itàlia) però ràpidament s'estendrà, com una taca d'oli a altres ciutats europees i americanes. A Barcelona, el projecte educatiu ciutat està inspirat i assessorat per aquest insigne pedagog.

Francesco Tonucci es diplomà com a professor al 1958 i, al 1963 és graduà en Pedagogia, a la Universitat Catòlica de Milà. Als 28 anys, va rebre la seva primera distinció en aquest camp i va començar a satiritzar la realitat de l'escola mitjançant el pseudònim "Frato" (unió de la primera síl·laba del seu nom i del seu cognom Frato).

Va treballar com a mestre en l'escola primària i, al 1966, ingressa com a investigador a l'Institut Psicològic del Consell Nacional d'Investigació. Al 1982 presideix el Departament de Psicopedagogia.

L'interès de les seves investigacions, se centra en el desenvolupament cognitiu dels joves, el pensament infantil i el seu comportament i la relació entre la cognició dels nens/neses i la metodologia educativa.

Al 1991 va ser nomenat president del "Comitè Italià de Televisió i Menors", dedicat a la protecció dels infants. És col·laborador de la "Ciutat de la ciència de Nàpols i col·laborador científic del projecte "el museu dels nens i de les nenes de Roma". Entre els molt homenatges i honors que ha rebut podem destacar que és doctor honoris causa per la Universitat Catòlica de Lima (Perú)

Entre les seves obres, destaquen, entre moltes: "Per una escola alternativa", "Amb ulls de nen", "Infant s'hi neix", "Com ser nen", "La ciutat dels nens", "Ensenyar o aprendre?" o "Amb ulls de mestre".

Tonucci, analitza la realitat del nen a partir dels detalls de la vida quotidiana. Molt sovint se situa en el lloc dels infants per explicar-se, des d'aquesta òptica infantil i aparentment ingènua, les contradiccions que viu l'infant, fruit d'unes institucions educatives (família i escola) que el planifiquen i el programen, sense deixar-lo ser el protagonista. Posseeix i utilitza un mitjà extraordinari, el dibuix, per transmetre les crítiques sorgides d'aquestes observacions i vivències.

L'obra literària i de dibuix de Tonucci, sedueix, ha seduït i ho continua fent a tot tipus de públic, ja que, explicant què li passa a un nen-alumne a través del dibuix-historieta o d'un text clar i proper, tothom (professors, pares, mares, ciutadans en general, tots, ex-nens, ex-alumnes) ens podem identificar fàcilment.

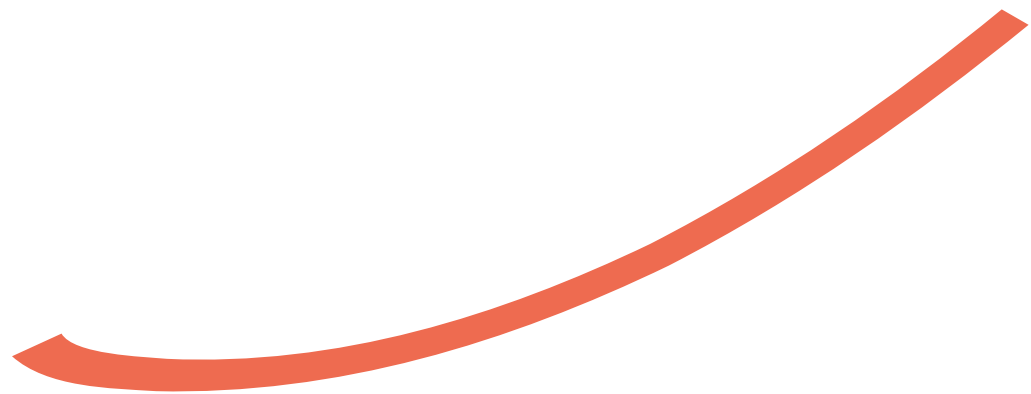
Algunes de les seves aportacions més significatives són:

-L'escola ha de reconèixer les competències dels infants Una concepció molt llunyana d'alguns plantejaments psicopedagògics actuals que no recullen els coneixements de l'infant, sinó que entenen que els seus coneixements van de menys a més i que des d'aquesta perspectiva el més important no és l'infant d'ara sinó l'home de demà.

-La necessitat de respectar el joc infantil, com a activitat natural del nen i de la nena. Tots els que ens dediquem d'una manera o altre al món de l'educació, reconeixem la sobrecarrega que pateixen la gran majoria dels infants de casa nostra amb uns horaris escolars i d'activitats extraescolars programades més extensos que una jornada laboral.

-La participació infantil, la necessitat de què la veu de l'infant se senti reconeguda.

Per finalitzar, vull destacar la capacitat que mostra aquest pedagog per dir coses tan importants i fer aportacions tan significatives al món de l'educació no d'una manera solemne i avorrida, sinó suscitant una riassa en els seus lectors. Tal com he assenyalat al principi, en aquests temps, marcats pel pessimisme i pel color gris, la lectura de les obres de Frato o Tonucci suposen una finestra oberta, un raig de sol!

Els pensaments, criteris i judicis expressats en l'article són exclusivament els de l'autor/a
L'article pot ser reproduït, citant-ne l'origen i l'autor/a